

Sygn. akt II AKz 106/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Tomasz Duski
Sędziowie:	SSA Krzysztof Marcinkowski SSO Sławomir Noga (del. spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Palonek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Woźniaka

w sprawie przeciwko

Z. S.

oskarżonemu o przestępstwo z art. 201 k.k., art. 197 § 3 pkt 3 k.k., art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

na skutek zażalenia obrońcy oskarżonego na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 5 marca 2013 roku sygn. akt II K 6/13

w przedmiocie przedłużenia okresu tymczasowego aresztowania do dnia 9 czerwca 2013 roku

na zasadzie art. 437 § 1 kpk

postanawia

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uzupełnić podstawę prawną zaskarżonego postanowienia o przesłankę ogólną z art. 249 § 1 kpk,

II. w pozostałym zakresie zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Wyżej powołanym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnowie orzekł o przedłużeniu okresu tymczasowego aresztowania wobec Z. S. oskarżonego o przestępstwo z art. 201 k.k., art. 197 § 3 pkt 3 k.k., art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na dalsze 3 miesiące, a to do dnia 9 czerwca 2013 roku. Podstawą prawną tego rozstrzygnięcia były przepisy art. 258 § 1 pkt 2 i § 2 kpk i art. 344 kpk.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy, wskazując na fakt skierowania do Sądu aktu oskarżenia przeciwko Z. S. o zgwałcenie córki, która urodziła mu dwojkę dzieci, podał, iż do przesłuchania w sprawie zawnioskowano 17 świadków. W zakresie przesłanek ogólnej i szczególnych Sąd I instancji odwołał się do postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 31 grudnia 2012r. sygn. akt II Kp 230/12 utrzymanego w mocy postanowieniem

Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 5 lutego 2013 roku, wskazując jednocześnie, iż po tych terminach nie pozyskano dowodów, które podważyłyby zasadność zarzutów, wręcz potwierdziły fakt obcowania oskarżonego z córką. Argumentując występowanie w sprawie przesłanek szczególnych, zwłaszcza z art. 258 § 2 kpk, Sąd Okręgowy wskazał, iż zaistnienie jej zwalnia od konieczności wykazywania, że oskarżony w przeszłości podejmował konkretne działania mające na celu bezprawne wpływanie na tok procesu, zwalnia również od konieczności wykazywania, dlaczego nie uznano za wystarczające zastosowanie innego środka zapobiegawczego.

Przedmiotowe postanowienie zaskarżone zostało zażaleniem przez obrońcę oskarżonego, który zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, a w szczególności art. 257 § 1 kpk i art. 258 § 1 pkt 2 kpk, a także art. 258 § 2 kpk, która miała wpływ na treść wydanego postanowienia poprzez wyrażenie przez Sąd I instancji błędnej oceny, iż zachodzi obawa mactwa ze strony oskarżonego oraz podejmowanie przez niego prób bezprawnego destabilizowania prawidłowego toku postępowania, gdy tymczasem postępowanie przygotowawcze zakończyło się, wpłynął już akt oskarżenia do Sądu, pokrzywdzona zamieszkała oddzielnie i została objęta pomocą, nie zachodzi w żadnym zakresie obawa mactwa, a surowość grożącej oskarżonemu kary na tle zebranego materiału dowodowego nie jest wystarczającą przesłanką do dalszego stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozważenie przez Sąd I instancji możliwości zastosowania innych łagodniejszych środków zapobiegawczych w postaci dozoru policji, zakazu opuszczania kraju albo łącznie tych środków zapobiegawczych.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o nie przedłużanie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania wobec oskarżonego Z. S. albo o zmianę tego środka na nie izolacyjny w postaci dozoru policji, zakazu opuszczania kraju lub obu tych środków łącznie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie obrońcy oskarżonego okazało się być o tyle zasadne, iż skutkowało zmianą w zakresie podstawy prawnej zaskarżonego postanowienia poprzez jej uzupełnienie o przesłankę ogólną z art. 249 § 1 kpk. W pozostałym zakresie było niezasadne, nie zasługujące na uwzględnienie, nie wskazywało bowiem na tego rodzaju okoliczności, w obliczu których dalsze tymczasowe aresztowanie oskarżonego uznać należałoby za nieuzasadnione i zbędne z punktu widzenia potrzeb toczącego się z jego udziałem postępowania przed Sądem Okręgowym.

Pamiętać trzeba, że na etapie stosowania środków zapobiegawczych Sąd nie jest zobligowany dokonywać szczegółowej analizy zgromadzonych w sprawie dowodów bowiem celem tego postępowania nie jest merytoryczna ich ocena i ustalenie, czy oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, a jedynie rozważenie, czy dowody te stwarzają stan prawdopodobieństwa, o jakim mowa w art. 249 § 1 k.p.k. Kontrola instancyjna stwierdza zatem, iż zgromadzone w sprawie dowody wskazują na to, że uprawdopodobnione zostało w wysokim stopniu popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu. Wobec powyższego spełniona jest przesłanka ogólna z art. 249 § 1 kpk dalszego stosowania środków zapobiegawczych dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania.

Oczywistym jest, że ogólna przesłanka nie jest tożsama ze stwierdzeniem, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanego mu czynu, bo jednoznaczne ustalenie powyższego na obecnym etapie postępowania nie jest możliwe. Zgromadzone dotychczas dowody nadal są weryfikowane w kierunku prezentowanej przez oskarżonego linii obrony. Dlatego też przepis mówi jedynie o dużym prawdopodobieństwie, a nie o pewności co do popełnienia czynu.

Z uwagi na fakt, iż Sąd Okręgowy, pomimo że wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia na istnienie w realiach niniejszej sprawy przesłanki ogólnej nie wymienił jej w podstawie prawnej tegoż postanowienia, konieczne stało się uzupełnienie tej podstawy o przepis art. 249 § 1 kpk.

Wbrew zarzutowi zażalenia stwierdzić należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał na istnienie w niniejszej sprawie przesłanki szczególnej z art. 258 § 1 pkt 2 kpk, tj. realnej obawy mactwa procesowego ze strony oskarżonego. W realiach omawianej sprawy, przy uwzględnieniu faktu, że oskarżony korzystając ze swego uprawnienia wprawdzie przyznaje się do zarzucanego mu czynu, niemniej jednak zaprzecza, by w stosunku do córki używał przemocy, zasadną jest obawa, że w razie pobytu na wolności mógłby on, w celu uniknięcia umniejszenia karnej, podjąć działania

ukierunkowane na bezprawne wpływanie na treść materiału dowodowego, o charakterze osobowym zwłaszcza. Chodzi tu w szczególności o próbę kontaktu z córką w celu nakłonienia jej do zmiany obciążających oskarżonego zeznań, jak również próby wpływania na pozostałych członków rodziny. Jest to o tyle uzasadnione, że sam skarżący podaje, iż cała rodzina, łącznie z żoną A., wybaczyła oskarżonemu jego postępowanie.

Podkreślić jednocześnie trzeba, że „matactwo dotyczy nie tylko osób już przesłuchanych czy dowodów już utrwalonych (choć zdarzają się, wcale nierzadko, przypadki tzw. zmiany zeznań), ale i tych które dopiero zostałyby przedstawione po sfalszowaniu ich czy nakłonieniu do fałszywych zeznań, gdyby zainteresowani tym podejrzanego odzyskali wolność. Tyczy to odpowiednio innych form utrudniania postępowania, zwłaszcza ucieczki i ukrycia się, nadużywania uprawnień itd. Zachowania takie mogą być przedsięwzięte w każdej fazie postępowania, bo zawsze mogą je utrudnić, stosownie do swych właściwości”. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 czerwca 2006r. sygn. akt II AKz 190/06, KZS 2006/6/75). Oskarżony mógłby zatem nie tylko bezprawnie wpływać na treść zeznań świadków, mógłby również z obawy na grożącą mu karę, podjąć próbę ucieczki lub ukrywania się przed Wymiarem Sprawiedliwości.

Wbrew temu co podnosi skarżący, obawy matactwa ze strony oskarżonego nie niweluje fakt, iż postępowanie przygotowawcze zostało już zakończone i akt oskarżenia wpłynął do Sądu Okręgowego w Tarnowie. Zauważyć bowiem trzeba, iż funkcja tymczasowego aresztowania jako środka zapobiegawczego nie jest ograniczona do zabezpieczenia dowodów, zatem dla stosowania tego środka nie jest istotny określony etap procesu (jak uważa skarżący), chodzi bowiem o zabezpieczenie prawidłowego toku całego postępowania, całego jego przebiegu aż do rozpoczęcia wykonywania kary (art. 249 § 1 k.p.k. zdanie pierwsze). (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 kwietnia 2009r. sygn. akt II Akz 126/09, KZS 2009/4/37). Podkreślić tutaj trzeba, iż niniejsza sprawa weszła dopiero w fazę postępowania sądowego, gdzie do przesłuchania Prokurator zawnioskował min. 17 świadków. Obawy matactwa procesowego ze strony oskarżonego nie usuwa również fakt, iż pokrzywdzona aktualnie nie mieszka z rodziną i jest objęta pomocą ze strony (...) i psychologa oraz macierzystego zakładu pracy. Zauważyć bowiem trzeba, iż w razie uchylecia aresztu tymczasowego oskarżony miałby realną możliwość skontaktowania się z pokrzywdzoną w celu nakłonienia jej do zmiany zeznań. Podkreślić w tym zakresie jednocześnie należy, iż warunkiem przyjęcia obawy matactwa, jako przesłanki tymczasowego aresztowania nie jest stwierdzenie, że matactwo zostało dokonane. Sąd ma badać czy oskarżony może zachować się w ten sposób, a nie to, czy już tak postąpił. (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 18 lutego 2010r. sygn. akt II AKz 50/10, KZS 2010/3/43).

W sprawie, wbrew zarzutowi zażalenia, w razie skazania, oskarżonemu realnie wymierzona może zostać surowa w rozumieniu art. 258 § 2 kpk, kara. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia nie tylko wysokość ustawowego zagrożenia zarzucanej oskarżonemu zbrodni, ale również i wysoki stopień społecznej szkodliwości tego czynu. Zważyć należy, iż zagrożenie surową karą rodzi domniemanie, że oskarżony może podejmować próby różnych bezprawnych działań mających destabilizować prawidłowy tok postępowania. Założenie tego przez ustawodawcę zwalnia z powinności wykazywania konkretnych zachowań utrudniających postępowanie. Ta przesłanka aresztowania ma charakter samodzielny, więc jest wystarczającą podstawą do stosowania aresztowania dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Poglądy te są utrwalone w powszechnym orzecznictwie sądów (tak postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 4 lutego 2010r. sygn. akt II Akz 32/10, KZS 2010/3/42).

Tym samym prawidłowo uznał Sąd Okręgowy, iż na obecnym etapie sprawy jedynie tymczasowe aresztowanie Z. S. jest w stanie prawidłowo zabezpieczyć tok postępowania sądowego, zaś środki o charakterze wolnościowym, w tym dozór Policji oraz zakaz opuszczania kraju zadania tego nie spełnią skutecznie. W sprawie nie doszło zatem do naruszenia treści przepisu art. 257 § 1 kpk.

W sprawie brak jest przesłanek negatywnych opisanych w art. 259 kpk, które przemawiałyby za uchYLENIEM względem oskarżonego tymczasowego aresztowania. Jak już wskazał Sąd Apelacyjny w postanowieniu z dnia 5 lutego 2013 roku sygn. akt II AKz 24/13, oskarżony posiada dorosłych już synów, z którymi wcześniej pracował, a którzy mogą samodzielnie podjąć się prac remontowych domu i wykonać je bez udziału oskarżonego.

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji postanowienia.